

# Előszó

a *Mester és Tanítvány* folyóirat Új Folyam IV. 1. (2026) számához

---

*„Ezért ma arra hívlak benneteket, hogy szövetkezzetek, új nevelési korszakot kezdjetek, amelyben mindannyian – fiatalok és felnőttek – az igazság és a béke hiteles tanúivá válunk. Ezért azt mondom nektek: arra kaptatok meghívást, hogy truth-speakers és peace-makers legyetek, tehát olyan emberek, akiknek a szava hiteles, és akik békét teremtenek. Vonjátok be kortársaitokat is az igazság keresésébe és a béke ápolásába oly módon, hogy e két dolog iránti szenvedélyeteket kifejezitek élettetekkel, mindennapi beszédeitekkel és tetteitekkel.”*

(XIV. Leó pápa: Ne engedjétek, hogy az algoritmus írja élettörténeteket!  
Beszéd „Az oktatás világának jubileuma” találkozó diák résztvevőihöz.  
Vatikán, 2025. október 30.)

A *Mester és Tanítvány* folyóirat egy különszám kiadásával indította a 2026-os évet, amely betekintést adott a *Gravissimum Educationis* megjelenésének 60. évfordulóján a PPKE-n tartott nemzetközi konferencia témáiba.

Most a 2026. évi 1. számot ajánlom a Tisztelt Olvasó figyelmébe, amelynek egyik írása elemzi a keresztény nevelésről a különszámban tárgyaltakat. A többi tanulmány is részese a pedagógia számára kijelölt „Új reményterképek rajzolása” feladatnak, amire Leó pápa (2026a, 24–25.) buzdított a zsinati dokumentumra hivatkozással: *„A nevelés értékét nem csupán a hatékonyság mutatóin méri: mércéje az emberi méltóság, az igazságosság, a közjó szolgálatának képessége.”*

Három neveléstörténeti tanulmány a mai pedagógiai diskurzusok résztvevőinek is üzen, amikor a nagyon is aktív korábbi pedagógiai korszakok tükrét tartják elénk. Ilyen téma a magyar oktatásügy és a nyelvhasználat helyzete (a reformkor előtt); az önképző diákkörök a tehetséggondozásban (mentorálás a 19–20. század fordulóján); a pedagógus-életpálya: minősítés és teljesítményértékelés, női tanulmányok (a „fordulat éve” előtt és után).

További három tanulmány a 21. századi oktatás-nevelés sarkalatosnak is tekinthető kérdéseit tárgyalja: az IKT-eszközök bevonása az óvodai tehetséggondozásba; a világot átfogó szemlélet óvodás- és kisiskoláskori megalapozása az égitestek és a népek eredetmondáit feldolgozó mesefoglalkozásokkal; valamint a családi funkciókat javító kompetenciák további fejlesztése.

A szerzők felsőoktatási és köznevelési kutatók: egyetemek vezető oktatói, tanszékvezető, kutatóprofesszor, velük együttműködve iskolai, óvodai kutatótanárok, doktorjelöltek. Ezzel a *Mester és Tanítvány* folyóirat legújabb száma igazi műhelykötetté vált, amelyet szeretettel ajánlok a szakmai diskurzusokra nyitott olvasók figyelmébe. A *Mester és Tanítvány* főszerkesztője ezzel a számmal elköszön megbízatásától, de sokakkal együtt részese marad az „új nevelési korszakot kezdő világnak”.

Budapest, 2026. június  
Dr. Kozma Gábor  
főszerkesztő